

Dansk ringmærkning 2014

- Statens Naturhistoriske Museums ringmærkningsaktiviteter i Danmark

Af Jesper J. Madsen, Kjeld T. Pedersen, Mikkel Lausten og Kasper Thorup

I 2014 blev ringmærket 121.730 vildtlevende fugle i Danmark, tredje højeste antal nogen sinde, fordelt på 188 arter, inkl. én ny ringmærkningsart: Gråstrubet drossel. Der blev ringmærket rekord mange af arterne havørn, vandrefalk, huldue, jernspurv, ringdrossel, kæranger, munk, gransanger, hvidbrynet løvsanger, rødtoppet fuglekonge, topmejs, træløber, korttået træløber og skovspurv. En ung skestork ringmærket i Limfjorden blev aflæst flere gange på De Kanariske Øer og en kaspisk måge ringmærket i Ukraine blev aflæst på Langeland. En sortand ringmærket ved Læsø blev skudt ved Ob-flodens udmunding øst for Uralbjergene godt 2.948 km fra Læsø. I 2014 udgav Ringmærkningscen-

tralen bogen Færøsk Trækfugleatlas. Hermed foreligger der basale bearbejdningsmateriale af ringmærkningsmateriale fra hele centralens område: Danmark, Grønland og Færøerne.

Årets ringmærkede fugle

I 2014 blev i alt 129.285 vildtlevende fugle ringmærket med Statens Naturhistoriske Museums ringe, fordelt på 121.730 i Danmark, 7.041 på Færøerne og 514 i Grønland.

På Færøerne blev antallet af mærkninger noget højere i forhold til de senere år. Dette skyldes en særlig indsats for mærkning af lille stormsvale (6.419 fugle) og

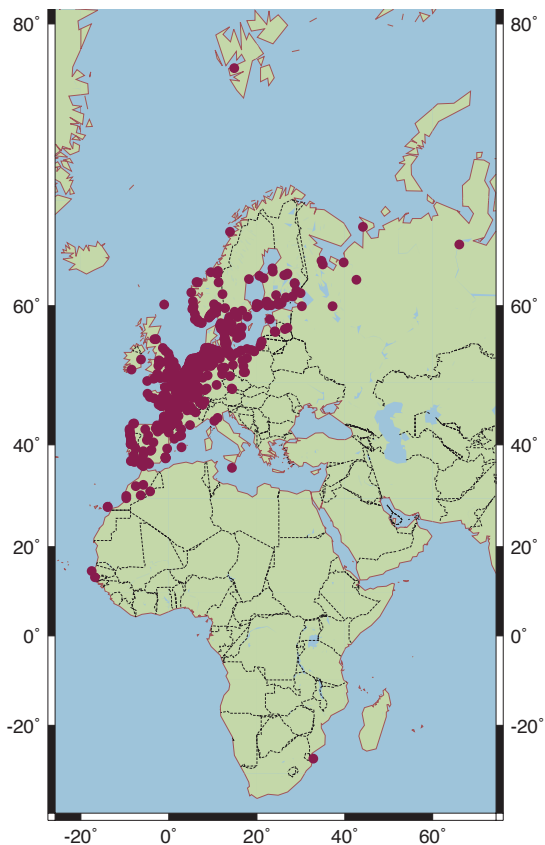
Kaspisk måge ringmærket i 2012 Ukraine, her i Bagenkop Havn 16. oktober 2014. Foto: Hans Henrik Larsen

I 2014 udstedte Statens Naturhistoriske Museum ringmærkningslicens til 25 kvinder, svarende til 13 % af den samlede ringmærkerstab. Gransanger 1K, Gedser, 1. august 2014. Foto: Anders O.W. Nielsen

arten udgør dermed 91% af det samlede antal mærkede fugle på Færøerne i 2014. I alt blev 34 arter ringmærket på Færøerne i 2014, bl.a. med buskrørsanger som ny mærkningsart, men også sjældne mærkningsarter som jernspurv, rødstjert, sivsanger og grønsikken blev ringmærket.

På Grønland er antallet af ringmærkede fugle fortsat på et lavt niveau. I alt 18 arter blev mærket, bl.a.

Figur 1. Den geografiske fordeling af genfundet i udlandet af fugle ringmærket i Danmark og behandlet af Ringmærkningscentralen i 2014 (n=1.165).

bairdsryle. Den hyppigste art var søkonge (176 fugle), men også ekstraordinært mange snespurve (103) og laplandsværinger (54) blev mærket.

I Danmark var 2014 et rigtig godt mærkningsår, det tredje bedste nogensinde, kun overgået af 1990 og 1970 med henholdsvis 130.124 og 124.427 mærkninger, og 2014 lå et godt stykke over gennemsnittet for de seneste 15 år, som er 79.000 fugle. I alt 188 arter blev ringmærket i Danmark i 2014, heriblandt gråstrubet drossel som ny ringmærkningsart – og ny art – for Danmark. Fuglen, en ungfugl (1K), blev fanget sidst på eftermiddagen 18/10 i haven til Gedser Fuglestation.

Fåtalige og sjældne arter

Ringmærkningen bidrog i 2014 med dokumentation af flere SU-arter og andre fåtalige, sjældne arter. Blandt SU-arterne blev ringmærket buskrørsanger (6 fugle: 19/5-7/6, Hanstholm, Blåvand, Christiansø (4)), brun løvsanger (29/10 Blåvand, 50. fund i Danmark) og dværgværlering (2: 19+20/10, Skagen). Blandt de fåtalige, sjældne arter blev i 2014 ringmærket en ung sort stork (18/8 Nyborg, blot 2. gang arten er mærket siden 1930'erne), middelhavssølvmåge (1), perleugle (18 redeunger, 1 adult), sydlig nattegal (2: 25/5 Christiansø, 8/9 Skagen), flodsanger (3: 7+9/6, 30/7 Gedser), drosselrørsanger (2, 5/6 Christiansø, 6/8 Ishøj), høgesanger (21: 10/6, 3/8-18/9 (18), 18/10, 8/11), lundsanger (9: 26/5-4/6 (7), 15/8, 13/9), fuglekongesanger (30/10 Anholt), rekord mange hvidbrynede løvsangere (32: 21/9-30/10), lille fluesnapper (80: 14/5-6/6 66 fugle på 4 lokaliteter, 30/8-11/10 14 fugle på 5 lokaliteter), hvidhalset fluesnapper (9/5 Blåvand) og hvidvinget korsnæb (2/9 Ishøj).

Høje antal mærkninger

Blandt de fem talrigst ringmærkede arter i 2014 var fire spurvefuglearter: Fuglekonge (12.539), rødhals (10.746), musvit (8.130) og gransanger (6.367), og en ikke-spurvefugleart: Skarv (6.230).

Antallet af fuglekonger var meget højt, det højeste i rigtig mange år, men rekorden er dog 14.112 fugle i 1989. Det høje antal i 2014 skal ses i lyset af den massive invasion i efteråret 2014. Derimod var antal ringmærkede gransangere rekord stort. Tidligere rekord var 4.142 fra 2013. Det årlige antal ringmærkede gransangere har været kraftigt stigende igennem de sidste 6-7 år. Antallet af mærkede rødhalse og musvit var højt dog uden at slå rekord. Igen i år ringmærkedes rigtig mange skarver, det næsthøjeste nogen sinde. Blandt ikke-spurvefugle var de fem talrigst ringmærkede arter – ud over skarv: sølvmåge (3.051), hættemåge (2.532), splitterne (1.552), svartbag (1.198) og sildemåge (978). For alle fem arter var antal ringmærkede fugle højt.

I 2014 blev der ringmærket rekord mange fugle af en række arter. Udover gransanger og hvidbrynet løvsanger blev ringmærket rekord mange af spurvefuglearterne jernspurv (3.723, tidl. rekord er 3.233 fra 2012), ringdrossel (57, tidl. rekord er 43 fra 1969 og 1988), kær-sanger (997, tidl. rekord er 900 fra 2013), munk (4.209, tidl. rekord er 3.297 fra 2013), rødtoppet fuglekonge (71, tidl. rekord er 54 fra 2008), topmejsle (158, tidl. rekord er 136 fra 2007), træløber (349, tidl. rekord er 271 tilbage

fra 1973), korttået træløber (41, tidl. rekord er 25 fra 2010) og skovspurv (2.588, tidl. rekord er 2.233 fra 2013). Som det er tilfældet med gransanger, har det årlige antal ringmærkede jernspurve, kærsangere, munke og skovspurve været kraftigt stigende gennem de sidste 6-7 år. Hos ikke-spurvefuglearterne blev ringmærket rekordmange af arterne havørn (11, tidl. rekorder er 8 fra 2009), vandrefalk (18, tidl. rekorder er 12 fra 2012) og huldue (341, tidl. rekorder er 307 fra 2013).

Mærkning af 50 skestørke i 2014 tangerer rekorden fra året før. Ringmærkning af 3 fløjsænder (5/1 Vejvø) er også "rekord", da der tidligere kun er mærket to fugle på et år; det var helt tilbage i 1956. Samlet er der ringmærket 10 fløjsænder i Danmark frem til 2014.

For nogle arter skyldes de rekordmange mærkninger, at der er tale om invasionslignende forekomst (f.eks. fuglekonge, musvit og træløber). For andre arter er der formentlig tale om en reel fremgang i bestanden, upåagtet den varierende årlige ringmærkningsindsats (f.eks. jernspurv, kærsanger, munk, gransanger og skovspurv). Endelig kan årsagen naturligvis også være målrettet (projekt-) ringmærkning som f.eks. for skarv, måger, splitterne og huldue.

I øvrigt bør nævnes, at der i 2014 blev ringmærket mange, uden at slå rekorder, af følgende arter: grågås (341), hjejle (25), nattergal (103), tornsanger (2.274), skægmejse (444), halemejse (339), gråspurv (1.045) og rørspurv (1.537).

Få mærkninger

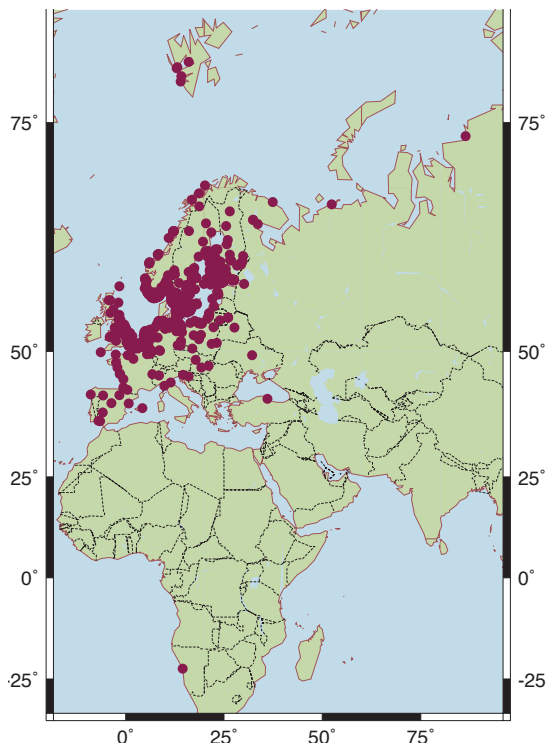
For nogle arter blev der i 2014 ringmærket meget få fugle i forhold til tidligere år. Der blev mærket meget få af arterne stormmåge (503), havterne (87), løvsanger (2.669) og broget fluesnapper (518). Efter et par relative gode år, var antallet af mærkede løvsangere atter på niveau med bund-årene 2004-2006.

Hvem ringmærker

Museet udstedte i alt 187 personlige licenser i 2014 gældende til Danmark og/eller Færøerne samt 11 gruppe-licenser, 7 stationslicenser og 12 vildtplejestationslicenser. Siden 1999 er gennemsnitligt udstedt 186 personlige licenser årligt, varierende mellem 169-201. I 2014 var de personlige licenser fordelt på 98 A-licenser, 33 B-licenser, 24 C-licenser og 32 X-licenser. En licens er gældende for et år ad gangen, og alle, der ringmærker fugle, skal have en gyldig, personlig licens. Yderligere information om retningslinjer og licenser findes på centralens hjemmeside (www.rc.ku.dk).

Seks fugle- og ringmærkningsstationer stod for 39 % af alle mærkninger i Danmark i 2014, mod 31 % i 2013, 34 % i 2012, 31 % i 2011, 43 % i 2010 og 37 % i 2009. Flest fugle blev atter ringmærket på Gedser Fuglestation (17.444) efterfulgt af Christiansø (8.803), Keldsnor (7.295), Blåvand (6.418), Skagen (6.230) og Fanø (1.437). Især ved Keldsnor, Blåvand, Christiansø og Gedser blev der mærket en del flere fugle i 2014 i forhold til tidligere år.

I 2014 var syv ringmærkergrupper (RG) aktive i Danmark: Nordjysk RG (4.744 mærkninger), Nordvestjysk RG (12.614), Østjysk RG (3.132), Anholt RG (1.447), Fyns RG (12.597), Sydvestsjælland RG (2.583) og

Figur 2. Den geografiske fordeling af mærkningslokaliteter for fugle ringmærket i udlandet og gemeldt i Danmark og som er behandlet af Ringmærkningscentralen i 2014 (n=940).

Lolland-Falster-Møn RG (18.496). Med undtagelse af Anholt har alle grupper flere mærkninger i forhold til året før, hvor især Fyn, Nordjysk, Lolland-Falster-Møn og Sydvestsjælland oplevede en kraftig stigning på hhv. 62 %, 49 %, 44 % og 38 % i forhold til 2013. Flere af de mest aktive grupper er involveret i forskellige mærkningsprojekter, f.eks. CES-projektet og/eller har en fuglestation tilknyttet.

Blandt de frivillige ringmærkere uden tilknytning til en fuglestation, en regional gruppe eller museet, har følgende personer ringmærket over 2.000 fugle i 2014: Lars Hansen (6.005), William C. Aarestrup (2.389) og Johannes Bang (2.173).

Årets genmeldinger

Ringmærkningscentralen modtager flere tusind aflæsninger og genfund hvert år. En del ekspederes videre til forskellige nationale og internationale farvemærkningsprojekter, og andre ekspederes direkte i udenlandske webbaserede databaser, hvorved de ikke registreres i museets database.

I denne rapport er medtaget 3.250 genmeldinger, alle behandlet i 2014 og fordelt på 2.310 genmeldinger af fugle ringmærket i Danmark og 940 genmeldinger i Danmark af fugle ringmærket i udlandet.

For Færøerne er desuden behandlet 120 genmeldinger. Tallene er eksklusiv aflæsninger af farveringe fra de store og omfattende farvemærkningsprojekter,

så som skarv, skestork, kortnæbbet gås, knopsvane og mågerne. Aflæsninger af disse arter videresendes normalt til de projektsvarlige. Endelig er heller ikke medregnet de mange aflæsninger, som ringmærkerne foretager af fugle, de selv har ringmærket. I 2014 modtog vi over 8.000 af disse lokale aflæsninger.

Blandt genfund af fugle ringmærket i Danmark er 1.165 genmeldinger i udlandet af i alt 835 fugle (fig. 1 & tabel 1). 940 genmeldinger i Danmark er af 785 fugle ringmærket i udlandet (fig. 2).

Udvalgte genmeldinger fra syd

Blandt langdistance-genfundene syd for Sahara blev en havterne genmeldt i Sydafrika og to splittrer genmeldt i Ghana og Senegal (fig. 1). Havterne blev mærket 9/6 2013 på Mejlø på Nordfyn og fundet 12/7 2014 på stranden, hvor den blev taget i pleje. Splittrerne var mærket 7-8 år forinden på hhv. Langli og Hirsholm.

I Danmark blev i 2014 aflæst tre ringmærkede fjordterner som alle var ringmærket ved Swakopmund i Namibia (fig. 2). Ternerne blev aflæst ved hhv. Hanstholm Havn og Agger Tange. Det er ikke ualmindeligt at fjordterner ringmærket i Danmark genmeldes fra kysten af det sydligste Afrika – eller omvendt.

Nord for Sahara blev i 2014 genmeldt 6 skarver fra Marokko, og en skestork blev aflæst 5 gange på De Kanariske Øer. Skestorken blev ringmærket 15/5 2014 som redeunge på Vårholm i Limfjorden. 5½ måned senere (30/10) blev fuglen aflæst på øen Fuerteventura på De Kanariske Øer, svarende til 3.675 km mod sydvest for Vårholm. Senere rykkede fuglen til øen Las Palma, hvor den blev aflæst flere gange, sidst 10/12 2014. Til og med 2014 er ringmærket 168 skestorkunger i Danmark, alene 131 de seneste tre år. Foreløbige resultater tyder på, at skestorke fra de nordvesteuropæiske bestande trækker til kystegnene i det nordlige Senegal og sydlige Mauretania for at overvintrere. Den unge danske skestork på De Kanariske Øer var formentlig kommet lidt ud af kurs på vej mod vinterkvarteret.

Fra Den Iberiske Halvø blev i 2014 modtaget 45 genmeldinger fra Spanien og 16 fra Portugal (fig. 1), fordelt på 51 genfund af ikke-spurvefugle (skarv 36, skestork 7, sildemåge 4, splittrerne 3, dværgterne 1) og 10 genfund af spurvefugle (sangdrossel 5, rørsanger 2, gransanger 3). I alt 9 fugle mærket på Den Iberiske Halvø blev genmeldt i Danmark i 2014, alle fra Spanien og fordelt på rødben, sildemåge, splittrerne, jernspurv, tornsanger, løvsanger (2), gransanger og rørspurv (fig. 2).

På Malta blev 12/10 2013 aflæst en landsvale, der var mærket som redeunge 24/6 2012 ved Mørkøv (fig. 1). Det er meget få aflæsninger, vi modtager fra Malta, da ringmærkningen har meget trange kår på Malta.

Fra Italien blev modtaget genmeldinger (skarv, landsvale), og fire fugle mærket i Italien blev genmeldt i Danmark (digesvale, landsvale (2), rødstjert). De to landsvaler blev mærket under forårstrækket i Italien og genmeldt 6 og 11 dage senere i Danmark, en tur på hhv. 1.244 km og 1.055 km.

Fra Balkan og det sydøstlige Europa blev der ikke rapporteret genfund af dansk-mærkede fugle i 2014

(fig. 1). Derimod er flere fugle ringmærket i området genmeldt i Danmark i 2014, bl.a. har en gærdesmutte og en nattergal ringmærket i Slovenien fundet til Danmark. En noget udsædvanlig lang distance for en gærdesmutte (1.110 km). En kaspisk måge ringmærket i Ukraine 9/6 2012 (fig. 2), blev aflæst flere gange i Bagenkop på Langeland, bl.a. 16/10 2014. Endelig blev en munk, ringmærket i Tyrkiet 12/10 2013 (fig. 2), aflæst på Christiansø under forårstrækket 20/5 2014. Ringmærkningen i Tyrkiet er sporadisk, men tiltagende. Det hører dog fortsat til sjældenhederne at finde eller aflæse en fugl i Danmark med tyrkisk ring.

Udvalgte genmeldinger fra nord

Mod nord er de nordligste genfund en sortgrå ryle ringmærket i Danmark aflæst på Svalbard (fig. 1) samt seks kortnæbbede gæs, mærket på Svalbard og skudt i Danmark (fig. 2). I det nordlige Norge, ved Bodø, blev 8/6 2014 aflæst en dansk-mærket sivsanger. Fuglen blev mærket under forårstrækket 26/5 2013 på Anholt.

Mod nordøst er en bramgås, ringmærket 24/3 2009 ved Veststadil Fjord, skudt 19/5 2014 på Poluostrov Kanin halvøen ved Barents Havet (fig. 1). Længere mod øst, ved Ob-flodens udløb i Obskaja Guba-fjorden øst for Uralbjergene, blev en dansk-mærket sortand skudt 2/6 2014. Fuglen, en han, blev ringmærket 22/8 2001 som fældende fugl sydøst for Læsø. Sortanden er således fundet 2.948 km nordøst for mærkningsstedet i Danmark. Det hører absolut til sjældenhederne, at en ringmærket sortand genmeldes. Dette skyldes dels, at der ringmærkes meget få sorttænder, dels at arten det meste af året lever langt til havs. I Danmark er blot ringmærket 39 sorttænder, flest i 2001, hvor ni fældende hanner blev mærket. Tidligere er tre dansk-mærkede sorttænder genfundet, alle er fundet nær mærkningsstedet. To sorttænder ringmærket i udlandet er genmeldt i Danmark. En var mærket på Sylt i Tyskland og en var mærket i Hvidehavet.

Fra nordøst skal også nævnes en knortegås, ringmærket 31/7 2006 ved floden Pyasina på Taymyr (fig. 2). Den blev fundet død, 1/7 2014 ved Spodsbjerg på Langeland, omkring 3.810 km fra Taymyr.

Øvrige udvalgte genmeldinger behandlet i 2014

I 2014 forsøgte et havørne-par at yngle nær den østlige del af Arresø. Den 27/7 lykkedes det en naturfotograf at få nogle fine billeder af ørne-parret. Af billederne fremgik det, at den ene fugl var ringmærket. Det var hannen, som var ringmærket fem år tidligere, 28/5 2009, som unge i en rede på Tærø ved Møn. Han-ørnen er således rykket ca. 110 km mod nord i forhold til, hvor den blev udklækket. Siden vi påbegyndte ringmærkningsprojektet af havørne i 2007, er der ringmærket 39 havørneunger i Danmark.

En ringmærket tejt blev 7/9 2014 fundet frisk død på Hasmark Strand, Nordfyn. Tejsten var ringmærket 9/7 1990 som unge på Sejerø ved Kalundborg, 58 km fra Hasmark Strand. Fuglen blev således 24 år og 2-3 måneder gammel. Det er den næstældste dansk-mærkede tejt nogensinde. Den ældste danske tejt blev 28 år og 11 måneder og den ældste i Europa blev 29 år 11

Table 1. Genfund i udlandet, af fugle ringmærket i Danmark og behandlet af Ringmærkningscentralen i 2014.

	Norge	Sverige	Finland	Rusland	Estland	Letland	Litauen	Polen	Tjekkiet	Tyskland	Holland	Belgien	Luxembourg	Storbritannien	Irland	Frankrig	Schweiz	Spanien	Portugal	Italien	Malta	Marokko	Gambia	Senegal	Sydafrika	Sum	
Skarv	7	6	1					4	2	108	26	15		8	109	5	24	12	1							334	
Fiskehejre	1											1															2
Hvid stork										10																	10
Skestork										90	9			2	3			9	3								116
Knopsvane		3						1																			4
Kortnæbbet gås	1							1			2					1											5
Grågås	1	2									1					4											8
Canadagås	1																										1
Bramgås				2							1																3
Knarand												1				2											3
Krikand																1											1
Gråand		1	3	2																							6
Spidsand														1	1												2
Ederfugl	1									1																	2
Sortand				1																							1
Havørn										1																	1
Spurvehøg										4						1											5
Vandrefalk		1																									1
Stor præstekrave														2													2
Sortgrå ryle	2																										2
Almindelig ryle																1											1
Sorthovedet måge												1															1
Hættemåge	1	6	1				4			12	51	1	1	22	4	3											106
Stormmåge	4	9	3	1	3			5		6	1	1															33
Sildemåge	4							2		9	2				1			4									22
Sølvmåge	1	6					1	1		123	32																164
Kaspisk måge								1																			1
Svartbag	1	6	1					1		8	4			5	3												29
Splitterne	7							5		47	9				3			3					1	1			76
Fjordterne										1																	1
Havterne																									1		1
Dværgterne																		1									1
Slørugle	1																										1
Stor hornugle										1																	1
Sortspætte										16																	16
Landsvale																			1	1							2
Jernspurv	1	2										3		1													7
Rødhals	1	2						2		1	5	1		4	3	1											20
Rødstjert	1																										1
Solsort	2		3				1				3			2													11
Sangdrossel	1										1	1				3		5									11
Sivsanger	1												1														2
Rørsanger		2									1	21	2		5		1	1									33
Tornsanger										1		2			1												4
Havesanger	1																										1
Munk										2	25	2															29
Gransanger	2	1								2	3	4						3									15
Fuglekonge	1									2	2					1											6
Blåmejse		8																									8
Musvit	1							2																			3
Stær		1																									1
Bogfinke		3											4														7
Kvækerfinke												1		2													3
Grønirisk	5	1								1	6	1															14
Grønsisken	8	3					1				1																13
Tornirisk												1															1
Gråsisken												1		1													2
Karmindompap				1																							1
Dompap	1	1								1																	3
Kernebider	1																										1
Rørspurv		1										1				1											3
Sum	40	68	25	10	1	3	7	25	2	447	185	63	4	50	4	147	6	50	16	2	1	6	1	1	1	1.165	

I 2014 blev ringmærket 57 ringdrossler i Danmark. Tidligere rekord er 43 fugle. Ringdrossel, adult han, 2. april 2014, Blåvand Fuglestation. Foto: Henrik Knudsen

måneder. Det er kendt, at alkefugle kan blive temmelig gamle, op til 20-30 år, hvis de ellers overlever diverse strabadser som olieforurening og fiskenet, og undgår at blive dræbt af rovflugt eller måger.

En slørugle ringmærket på Mors blev i 2014 fundet død i Sverige, hvor sløruglen er en meget sjælden art. Fuglen blev 4/11 2014 fundet død i et hestetrug nord for Varberg i Halland. Uglen var ringmærket tre måneder forinden, 24/7, som redeunge i et kuld på 6 unger på Mors. Hvis sløruglen fløj den direkte vej, svarende til 220 km, fløj den mindst 100 km over åbent hav. Det er ret usædvanligt for slørugler. I Danmark er der ringmærket over 7.081 slørugler. Omkring 12 % er blevet genmeldt, heraf er 12 % fundet i udlandet, langt flest syd for Danmark, primært i Tyskland, men fire dansk-mærkede slørugler er også fundet i Sverige, alle i Skåne.

Den 6/9 2014 blev fundet en ring med inskriptionen "10943 H Pedersen FR-sund Denmark". Ringen blev fundet med en metal-detektor på en mark nær Gundsømagle ved Roskilde Fjord. Denne ring blev 20/5 1923 sat på en stær i Frederikssund, dvs. for over 91 år siden. Stæren blev ringmærket af Holger Pedersen, en af overlærer Mortensens hjælpere. Mortensen opfandt den videnskabelige ringmærkning i 1899. Hvornår stæren fra Gundsømagle døde, ved vi naturligvis ikke, men den ældste dansk-mærkede stær, som også er den ældste i Europa, blev 22 år og 11 måneder.

En mosehornugle blev 5/11 2014 fundet skadet på en vej i Thy, men døde desværre senere samme dag. Uglen var ringmærket blot tre måneder tidligere (6/8) som redeunge i Friesland i Holland, godt 478 km fra Thy. Den unge ugle er således fløjet mod nord – modsat hvad der normalt forventes efteråret. Et tidligere tilsvarende genfund af en fugl fra Frankrig, som samme efterår trak til Danmark, kunne antyde at

nogle af de mosehornugler, der overvintrer i Danmark, kommer syd fra.

Usædvanligt mange sorte storke gæstede Danmark i sensommeren 2014. I den forbindelse blev tre farveringmærkede fugle aflæst. Den første blev aflæst 30/7 2014 i Tryggelev Nor på Langeland. Fuglen var ringmærket to måneder før (7/6) som redeunge nær Siebenlehn i delstaten Sachsen, 456 km fra Sydlangeland. Den anden blev aflæst 2/8 ved Brøns Å nær Ribe. Denne fugl var ringmærket 16/6 som redeunge nær Niederöfflingen i delstaten Rheinland-Pfalz, 585 km fra Brøns. Den tredje fugl blev aflæst 30/8 2014 i Bøtø reservatet på Falster. Denne fugl var mærket 15/6 som redeunge i et kuld på tre nær byen Prüm i det vestlige Tyskland tæt på grænsen til Luxembourg, godt 610 km sydvest for Bøtø. Det er efterhånden kendt at unge sorte storke fra Mellemeuropa spredes ud over store dele af Europa, umiddelbart efter de har forladt reden, og inden de trækker til Afrika syd for Sahara for at overvintrer. Eksempelvis er unge fugle fra Tjekkiet og Slovakiet aflæst i begyndelsen af august langt mod nord i Polen, Tyskland, Holland, Danmark og med det nordligste fund på Gotland i Sverige.

Færøsk Trækfugleatlas

I 2014 udgav Ringmærkningscentralen bogen Færøsk Trækfugleatlas. Siden den første ringmærkning fandt sted på Færøerne i 1912 er knap 100.000 fugle ringmærket på Færøerne frem til 2009. Bogen præsenterer for første gang det samlede færøske ringmærknings- og genfundsmateriale i ét og samme værk. Færøsk Trækfugleatlas giver en detaljeret gennemgang af 90 færøske fuglearters træk og vandring, efter samme skabelon, så figurer og kort på en let fortolkelig måde tjener til at illustrere en given arts karakteristika. Art for art gennemgås forhold som yngleområde og vinterkvarter, trækrets fænologi, trækretning, spredning, dødelighed og dødsårsager.

Med udgivelsen af Færøsk Trækfugleatlas, foreligger der nu basale bearbejdningsmateriale af ringmærkningsmateriale fra hele centralens område – Danmark, Grønland og Færøerne.

Færøsk Trækfugleatlas er udarbejdet af Statens Naturhistoriske Museum og Føroya Náttúrugripasavn og er muligjort af velvillig økonomisk støtte fra Aage V. Jensens Fonde. Færøsk Trækfugleatlas er udgivet af forlaget Fróðskapur – Faroe University Press, Tórshavn i 2014 (ISBN: 978-99918-65-52-2) og koster 250,00 kr.

Til projektet er udarbejdet en hjemmeside (www.birdmigrationatlas.dk) hvor det er muligt at få et overblik over hele det eksisterende ringmærkningsmateriale vedrørende Færøerne.

Afslutning

Til sidst vil Ringmærkningscentralen gerne benytte lejligheden til at takke alle vore ringmærkere for deres store indsats i 2014 – tak for hjælpen. Endvidere vil vi takke alle, der på den ene eller anden måde har bistået ringmærkningen i 2014.

Tabel 2. Antal fugle ringmærket i Danmark i 2014 samt antal gemeldinger behandlet af Ringmærkningscentralen i 2014. Ekskluderet i genfundstallene er et større antal aflæsninger af farveringer på skarv, kortnæbbet gås, knopsvane og måger, samt ringmærkernes lokale aflæsninger.

Art	Latin	Mærkninger			Genfund*	
		Pull	Andet	Total	af DK-ringe	i DK af udenlandske ringe
Toppet lappedykker	<i>Podiceps cristatus</i>		1	1		
Mallemuk	<i>Fulmarus glacialis</i>					1
Sule	<i>Sula bassana</i>				1	
Skarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>	6.219	11	6.230	390	19
Topskarv	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>					1
Sølvhejre	<i>Egretta alba</i>					1
Fiskehejre	<i>Ardea cinerea</i>		2	2	3	
Sort stork	<i>Ciconia nigra</i>		1	1		5
Hvid stork	<i>Ciconia ciconia</i>	3		3	11	22
Skestork	<i>Platalea leucorodia</i>	50		50	136	
Knopsvane	<i>Cygnus olor</i>	130	212	342	346	5
Sædgås	<i>Anser fabalis</i>					3
Kortnæbbet gås	<i>Anser brachyrhynchus</i>		37	37	14	6
Blisgås	<i>Anser albifrons</i>					4
Dværggås	<i>Anser erythropus</i>					5
Grågås	<i>Anser anser</i>	301	40	341	207	16
Canadagås	<i>Branta canadensis</i>				6	13
Bramgås	<i>Branta leucopsis</i>		105	105	4	3
Knortegås	<i>Branta bernicla</i>					1
Rustand	<i>Tadorna ferruginea</i>				1	
Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>		1	1		
Mandarinand	<i>Aix galericulata</i>				1	
Pibeand	<i>Anas penelope</i>					4
Knarand	<i>Anas strepera</i>		1	1	4	1
Krikand	<i>Anas crecca</i>		5	5	1	9
Gråand	<i>Anas platyrhynchos</i>	86	418	504	38	39
Spidsand	<i>Anas acuta</i>				2	1
Skeand	<i>Anas clypeata</i>		1	1		
Taffeland	<i>Aythya ferina</i>		1	1		
Troldand	<i>Aythya fuligula</i>		2	2		
Ederfugl	<i>Somateria mollissima</i>		221	221	19	6
Sortand	<i>Melanitta nigra</i>		1	1	1	
Fløjlsand	<i>Melanitta fusca</i>		3	3		1
Toppet skallesluger	<i>Mergus serrator</i>		2	2		
Hvepsevåge	<i>Pernis apivorus</i>	4		4		
Rød glente	<i>Milvus milvus</i>	6		6		
Havørn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	11		11	10	2
Rørhøg	<i>Circus aeruginosus</i>		1	1		
Hedehøg	<i>Circus pygargus</i>	28	3	31	1	
Duehøg	<i>Accipiter gentilis</i>	60	1	61	1	2
Spurvehøg	<i>Accipiter nisus</i>	3	172	175	9	8
Musvåge	<i>Buteo buteo</i>	9	38	47	2	2
Kongeørn	<i>Aquila chrysaetos</i>	2		2		
Fiskeørn	<i>Pandion haliaetus</i>					2
Tårnfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	374	13	387	11	13
Dværgfalk	<i>Falco columbarius</i>		1	1		
Vandrefalk	<i>Falco peregrinus</i>	18		18	3	9
Vandrikse	<i>Rallus aquaticus</i>		12	12		
Plettet rørvagtel	<i>Porzana porzana</i>		1	1		
Grønbenet rørhøne	<i>Gallinula chloropus</i>		8	8		
Blishøne	<i>Fulica atra</i>	17	197	214	4	1
Trane	<i>Grus grus</i>					1
Strandskade	<i>Haematopus ostralegus</i>	14	2	16	2	
Klyde	<i>Recurvirostra avosetta</i>	1	1	2		4
Lille præstekrave	<i>Charadrius dubius</i>	3		3	2	1
Stor præstekrave	<i>Charadrius hiaticula</i>	7	2	9	2	2
Hjejle	<i>Pluvialis apricaria</i>		25	25		
Strandhjejle	<i>Pluvialis squatarola</i>		3	3		
Vibe	<i>Vanellus vanellus</i>	25		25		2
Islandsk ryle	<i>Calidris canutus</i>		4	4		
Sandløber	<i>Calidris alba</i>		1	1		
Dværgryle	<i>Calidris minuta</i>					3
Krumnæbbet ryle	<i>Calidris ferruginea</i>		1	1		
Sortgrå ryle	<i>Calidris maritima</i>				2	3
Almindelig ryle	<i>Calidris alpina</i>	2	116	118	1	1
Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>		3	3		
Enkeltbekkasin	<i>Lymnocyptes minimus</i>		6	6		
Dobbeltbekkasin	<i>Gallinago gallinago</i>		20	20		2
Skovsneppe	<i>Scolopax rusticola</i>		12	12		3

Art	Latin	Mærkninger			Genfund*	
		Pull	Andet	Total	af DK-ringe	i DK af udenlandske ringe
Lille kobbersneppe	<i>Limosa lapponica</i>		2	2		
Storspove	<i>Numenius arquata</i>		2	2		1
Rødben	<i>Tringa totanus</i>	1	16	17		2
Svaleklire	<i>Tringa ochropus</i>		4	4		
Mudderklire	<i>Actitis hypoleucos</i>		6	6		
Stenvender	<i>Arenaria interpres</i>		4	4		
Sorthovedet måge	<i>Larus melanocephalus</i>	2		2	1	4
Hættemåge	<i>Larus ridibundus</i>	2.271	261	2.532	120	98
Stormmåge	<i>Larus canus</i>	223	280	503	47	30
Sildemåge	<i>Larus fuscus</i>	945	33	978	36	17
Sølvmåge	<i>Larus argentatus</i>	2.979	72	3.051	258	145
Middelhavssølvmåge	<i>Larus michahellis</i>		1	1		
Kaspisk måge	<i>Larus cachinnans</i>		12	12	1	14
Hvidvinget måge	<i>Larus glaucoides</i>					5
Svartbaq	<i>Larus marinus</i>	1.191	7	1.198	68	53
Ride	<i>Rissa tridactyla</i>	39	61	100	7	13
Splitterne	<i>Sterna sandvicensis</i>	1.518	34	1.552	96	29
Fjordterne	<i>Sterna hirundo</i>	108	79	187	1	19
Havterne	<i>Sterna paradisaea</i>	71	16	87	4	
Dværgterne	<i>Sterna albifrons</i>	69	62	131	1	5
Lomvie	<i>Uria aalge</i>					3
Alk	<i>Alca torda</i>				1	
Tejst	<i>Cephus grylle</i>	14	2	16	1	5
Huldue	<i>Columba oenas</i>	334	7	341	2	
Ringdue	<i>Columba palumbus</i>	15	47	62	2	1
Tyrkerdue	<i>Streptopelia decaocto</i>		10	10		
Turteldue	<i>Streptopelia turtur</i>		1	1		
Gøg	<i>Cuculus canorus</i>	1	2	3		
Slørugle	<i>Tyto alba</i>	109	9	118	8	1
Stor hornugle	<i>Bubo bubo</i>	9	1	10	6	1
Høgeugle	<i>Surnia ulula</i>				1	
Kirkeugle	<i>Athene noctua</i>	18		18	3	
Natugle	<i>Strix aluco</i>	119	19	138	2	
Skovhornugle	<i>Asio otus</i>	1	13	14		3
Mosehornugle	<i>Asio flammeus</i>		1	1		1
Perleugle	<i>Aegolius funereus</i>	18	1	19	1	1
Natravn	<i>Caprimulgus europaeus</i>		16	16		
Mursejler	<i>Apus apus</i>	26	10	36		
Isfugl	<i>Alcedo atthis</i>		4	4		2
Vendehals	<i>Jynx torquilla</i>	67	35	102		
Sortspætte	<i>Dryocopus martius</i>	30	3	33	16	
Stor flagspætte	<i>Picoides major</i>		69	69		
Lille flagspætte	<i>Picoides minor</i>		1	1		
Sanglærke	<i>Alauda arvensis</i>	7	5	12		1
Digesvale	<i>Riparia riparia</i>		229	229		1
Landsvale	<i>Hirundo rustica</i>	3.440	948	4.388	11	3
Bysvale	<i>Delichon urbica</i>	392	56	448		
Skovpiber	<i>Anthus trivialis</i>		279	279		
Engpiber	<i>Anthus pratensis</i>		178	178		1
Skærpiber	<i>Anthus petrosus</i>					2
Gul vipstjert	<i>Motacilla flava</i>		16	16		
Bjergvipstjert	<i>Motacilla cinerea</i>		3	3		
Hvid vipstjert	<i>Motacilla alba</i>	38	111	149		1
Silkehale	<i>Bombicilla garrulus</i>		2	2		1
Vandstær	<i>Cinclus cinclus</i>		7	7		1
Gærdesmutte	<i>Troglodytes troglodytes</i>	6	2.079	2.085	2	2
Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>		3.723	3.723	14	19
Rødhals	<i>Erithacus rubecula</i>		10.746	10.746	21	14
Nattergal	<i>Luscinia luscinia</i>		103	103		1
Sydlig nattergal	<i>Luscinia megarhynchos</i>		2	2		1
Blåhals	<i>Luscinia svecica</i>		15	15		2
Husrødstjert	<i>Phoenicurus ochruros</i>	4	32	36		
Rødstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	86	1.110	1.196	2	1
Bynkefugl	<i>Saxicola rubetra</i>		52	52	1	
Sortstrubet bynkefugl	<i>Saxicola torquata</i>		6	6		
Stenpikker	<i>Oenanthe oenanthe</i>		38	38		2
Ringdrossel	<i>Turdus torquatus</i>		57	57		
Solsort	<i>Turdus merula</i>	61	2.758	2.819	30	9
Gråstrubet drossel	<i>Turdus obscurus</i>		1	1		
Sjagger	<i>Turdus pilaris</i>		50	50		
Sangdrossel	<i>Turdus philomelos</i>	5	1.424	1.429	11	2
Vindrossel	<i>Turdus iliacus</i>		261	261		

Art	Latin	Mærkninger			Genfund*	
		Pull	Andet	Total	af DK-ringe	i DK af udenlandske ringe
Misteldrossel	<i>Turdus viscivorus</i>		10	10		
Græshoppesanger	<i>Locustella naevia</i>		18	18		
Flodsanger	<i>Locustella fluviatilis</i>		3	3		
Sivsanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		433	433	2	1
Buskrørsanger	<i>Acrocephalus dumetorum</i>		6	6		
Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>		997	997	1	2
Rørsanger	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	4	3.300	3.304	35	16
Drosselrørsanger	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>		2	2		1
Gulbug	<i>Hippolais icterina</i>		781	781	1	4
Høgesanger	<i>Sylvia nisoria</i>		21	21		
Gærdesanger	<i>Sylvia curruca</i>		1.811	1.811		2
Tornsanger	<i>Sylvia communis</i>		2.274	2.274	5	6
Havesanger	<i>Sylvia borin</i>		1.617	1.617	1	8
Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>		4.209	4.209	33	5
Lundsanger	<i>Phylloscopus trochiloides</i>		9	9		
Fuglekongesanger	<i>Phylloscopus præregulus</i>		1	1		
Hvidbrynet løvsanger	<i>Phylloscopus inornatus</i>		32	32		
Brun løvsanger	<i>Phylloscopus fuscatus</i>		1	1		
Skovsanger	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>		79	79		
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>		6.367	6.367	19	11
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>		2.669	2.669		6
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>		12.539	12.539	6	24
Rødtoppet fuglekonge	<i>Regulus ignicapillus</i>		71	71		
Grå fluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>	10	235	245		1
Lille fluesnapper	<i>Ficedula parva</i>		80	80		
Hvidhalsed fluesnapper	<i>Ficedula albicollis</i>		1	1		
Broget fluesnapper	<i>Ficedula hypoleuca</i>	106	412	518		2
Skægmejse	<i>Panurus biarmicus</i>		444	444	2	
Halemejse	<i>Aegithalos caudatus</i>		339	339		
Sumpmejse	<i>Parus palustris</i>	8	151	159		
Fyrremejse	<i>Parus montanus</i>		5	5		
Topmejse	<i>Parus cristatus</i>		158	158		
Sortmejse	<i>Parus ater</i>	121	335	456		
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	1.017	4.737	5.754	21	18
Musvit	<i>Parus major</i>	2.814	5.316	8.130	32	8
Spætejse	<i>Sitta europaea</i>	39	91	130		
Træløber	<i>Certhia familiaris</i>		349	349		
Korttået træløber	<i>Certhia brachydactyla</i>		41	41		
Pungmejse	<i>Remiz pendulinus</i>		9	9		
Rødrygget tornskade	<i>Lanius collurio</i>		172	172		1
Stor tornskade	<i>Lanius excubitor</i>		4	4		
Skovskade	<i>Garrulus glandarius</i>		78	78	2	
Husskade	<i>Pica pica</i>	1	27	28		
Nøddekrige	<i>Nucifraga caryocatactes</i>					1
Allike	<i>Corvus monedula</i>	63	26	89		1
Råge	<i>Corvus frugilegus</i>		30	30	4	2
Gråkrage	<i>Corvus corone cornix</i>	16	7	23	1	5
Ravn	<i>Corvus corax</i>		2	2		1
Stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	275	263	538	5	4
Gråspurv	<i>Passer domesticus</i>		1.045	1.045	1	
Skovspurv	<i>Passer montanus</i>	60	2.528	2.588	10	1
Bogfinke	<i>Fringilla coelebs</i>		2.741	2.741	12	10
Kvækerfinke	<i>Fringilla montifringilla</i>		1.142	1.142	6	4
Gulirisk	<i>Serinus serinus</i>		1	1		
Grønirisk	<i>Carduelis chloris</i>	1	3.090	3.091	41	17
Stillits	<i>Carduelis carduelis</i>		225	225	2	
Grønsiken	<i>Carduelis spinus</i>		2.512	2.512	18	17
Tornirisk	<i>Carduelis cannabina</i>	9	224	233	1	1
Bjergirisk	<i>Carduelis flavirostris</i>		15	15		
Gråsisken	<i>Carduelis flammea</i>		735	735	5	5
Hvidvinget korsnæb	<i>Loxia leucoptera</i>		1	1		
Lille korsnæb	<i>Loxia curvirostra</i>		13	13		
Karmindompap	<i>Carpodacus erythrinus</i>		42	42	2	
Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>		1.137	1.137	20	
Kernebider	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>		136	136	2	3
Lapværbling	<i>Calcarius lapponicus</i>		1	1		
Snespurv	<i>Plectrophenax nivalis</i>					1
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>		678	678	3	
Dværgværbling	<i>Emberiza pusilla</i>		2	2		
Rørspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	3	1.534	1.537	4	5
Bomlærke	<i>Miliaria calandra</i>		2	2		
188 arter mærket, 137 arter genmeldt		26.137	95.593	121.730	2.310	940